

بسم الله الرحمن الرحيم

دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

دانشکده پرستاری مامایی

طرح درس ترمی

عنوان درس: تاریخ، اخلاق، قوانین و حقوق در مامایی

مخاطبان: دانشجویان ترم ششم کارشناسی پیوسته مامایی

تعداد واحد: یک واحد

ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: سه شنبه ۱۴-۱۲

زمان ارائه درس: سه شنبه ساعت ۱۶-۱۴ هفته ۱۶-۹ نیم سال دوم تحصیلی ۹۶-۹۵

درس و پیش نیاز: بارداری طبیعی ۱ و ۲- بیماریهای زنان و ناباروری، بیماریهای کودکان، کارآموزی زایمان طبیعی

مدرس: اعظم باخته

هدف کلی درس:

- آشنایی فراگیران با تاریخ مامایی در جهان و ایران و سیر تحولات حرفه مامایی در طی چند قرن اخیر
- آشنایی با معیارهای اخلاقی و معنوی و کاربرد آن در زندگی شخصی و حرفه ای
- آشنایی با مقررات و قوانین مامایی (ایران و جهان) و سازمانهای قانونی مربوطه
- آشنایی با مسئولیت های قانونی یک ماما
- آشنایی با قوانین مجازات اسلامی در زمینه تخلفات مامایی
- آشنایی با سازمانها، جمعیتها و انجمنهای مامایی (ایران و جهان)
- آشنایی با حقوق سلامت باروری

اهداف کلی جلسات: (جهت هر جلسه یک هدف)

- ۱- آشنایی با تاریخچه مامایی و زایمان و سیر تحولات آن در تاریخ
- ۲- آشنایی با تحولات بیماریهای زنان و تاریخچه بهداشت و تنظیم خانواده
- ۳- آشنایی با سیر تحولات مامایی در ایران
- ۴- آشنایی با معیارهای اخلاقی در مامایی و کاربرد آن در محیط کاری (آموزش مجازی)
- ۵- آشنایی با حرفه و قوانین مامایی (مقررات حرفه ای)
- ۶- آشنایی با احکام و مقررات مامایی (حدود و وظایف و اختیارات قانونی کار در مامایی)
- ۷- آشنایی با انجمن های مامایی، قوانین استخدامی و تعیین حدود صلاحیت ماما
- ۸- آشنایی با حقوق سلامت باروری

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

هدف کلی جلسه اول: آشنایی با تاریخچه مامایی و زایمان و سیر تحولات آن در تاریخ

اهداف ویژه جلسه اول:

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱-۱ تاریخچه مامایی را بطور مختصر توضیح دهد.
- ۱-۲ سیر تحولات مامایی و زایمان را از ابتدای زندگی بشر تا امروز شرح دهد.
- ۱-۳ مامایی قبل از تاریخ و عهد بقراط را بیان کند.
- ۱-۴ سیر مامایی را قبل و بعد از میلاد مسیح شرح دهد.
- ۱-۵ مامایی را در زمان قرون وسطی بیان کند.
- ۱-۶ پیشرفتهای علم مامایی بعد از ظهور اسلام را توضیح دهد.
- ۱-۷ سیر تحولات علم مامایی و زنان در سه قرن اخیر بیان کند.

هدف کلی جلسه دوم: آشنایی با تحولات بیماریهای زنان و تاریخچه بهداشت و تنظیم خانواده

اهداف ویژه جلسه دوم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۲-۱ خلاصه ای از سیر تحولات بیماریهای زنان و تاریخچه تنظیم خانواده از ابتدای زندگی بشر را توضیح دهد.
- ۲-۲ سیر تحولات بیماریهای زنان و زایمان در اروپا و پیدایش روشهای جلوگیری از بارداری را بیان کند.
- ۲-۳ تاریخچه عفونت بعد از زایمان و نحوه کشف علت تب را بیان کند.
- ۲-۴ تاریخچه سزارین را بیان کرده و پیشرفت های طب زنان و مامایی را توضیح دهد.
- ۲-۵ تاریخچه استفاده از فورسیس و کلرفرم را بیان نماید.
- ۲-۶ چگونگی ایجاد و کاربرد روش های مختلف جلوگیری از بارداری را توضیح دهد.
- ۲-۷ نظر اسلام در خصوص تنظیم خانواده و روشهای عقیم سازی شرح دهد.
- ۲-۸ اقدامات دانشمندان بعد از ظهور اسلام در زمینه علم زنان را ذکر نماید.

هدف کلی جلسه سوم: آشنایی با سیر تحولات مامایی در ایران

اهداف ویژه جلسه سوم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۳-۱ تاریخچه مامایی در ایران و تحولات آن را شرح دهد.
- ۳-۲ شروع پیدایش و گسترش مدارس و دانشکده های مامایی در ایران را به طور مختصر بیان کند.
- ۳-۳ رده ها و سطوح مختلف آموزشی را در سطح کشور توضیح دهد.
- ۳-۴ مشکلات موجود در مامایی ایران را نام ببرد.
- ۳-۵ تاثیر انقلاب اسلامی در سیر پیشرفت حرفه مامایی را شرح دهد.
- ۳-۶ اداره امور و تشکیلات مامایی در بعد خدمات (شامل کادر مامایی، اهم فعالیتهای رده میانی، خدمات مامایی در سطوح مختلف و فعالیتهای دفتر مامایی) را به طور مختصر بیان کند.
- ۳-۷ اداره امور و تشکیلات مامایی در بعد آموزش را شرح دهد.
- ۳-۸ کمیته های فعال در زمینه آموزش مامایی را نام برده و کار این کمیته ها را بیان کند.

هدف کلی جلسه چهارم: آشنایی با معیارهای اخلاقی در مامایی و کاربرد آن در محیط کاری (آموزش مجازی)

اهداف ویژه جلسه چهارم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۲-۴ علم اخلاق را تعریف و فطرت و وجدان اخلاقی را شرح دهد.
- ۳-۴ با بیان ارزش و اهمیت اخلاق نظریه دانشمندان مختلف از جمله سقراط، افلاطون، کانت و... را در اخلاق شرح دهد.
- ۴-۴ نظریه دانشمندان اسلامی در خصوص موضوع اخلاق را بیان کرده محاسن و مکارم اخلاق و تربیت اخلاقی را توضیح دهد.
- ۴-۵ روشهای حرکت به سوی خودسازی عملی را نام برده و شرح دهد.
- ۴-۶ معیارها و ضمانتهای اخلاقی (ایمان، تقوا، اجتهاد در حرفه، مسئولیت، فروتنی و تواضع، اخلاص، ادب، راستی در گفتار و کردار) را هرکدام بصورت جداگانه شرح دهد و ارتباط آن را با حرفه بیان کند.
- ۴-۷ اخلاق مامایی را تعریف و ویژگیهای اخلاقی یک ماما را نام ببرد.
- ۴-۸ اخلاق های پسندیده مامایی را بیان و لزوم خصوصیات اخلاقی مثل تقوی، ایثار و... در حرفه مامایی را توضیح دهد.
- ۴-۹ سوگندنامه های پزشکی (علی الخصوص سوگندنامه بقراط) را شرح داده و قوانین بین المللی اخلاق مامایی را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه پنجم: آشنایی با حرفه و قوانین مامایی (مقررات حرفه ای)

اهداف ویژه جلسه پنجم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱-۵ تعریف کاملی از حرفه بیان کرده و حرفه مامایی و حیطه کاری آن را شرح دهد.
- ۲-۵ جایگاه اخلاق را در حرفه خود بیان کرده و ضمانتها را در حرفه خود به کار گیرد.
- ۳-۵ نحوه برقراری ارتباط مطلوب با بیمار و همکاران را بیان کند.
- ۴-۵ مقررات کلاسهای درس در محیط آموزشی را شرح دهد.
- ۵-۵ نکات لازم را درباره لباس فرم و ظاهر خود در محیط کار بیان کند.
- ۶-۵ جنبه های قانونی حرفه مامایی در ارتباط با مادر و خانواده و در ارتباط با حرفه و شغل را توضیح دهد.
- ۷-۵ روابط انسانی پویا در زمینه آموزشی، همکاران، خانواده و جامعه را شرح دهد.
- ۸-۵ قوانین و مقررات کاری در محیط آموزشی و خدمتی را شرح دهد.
- ۹-۵ سیاستها و قوانین موجود در زمینه مامایی را مطابق با آخرین سند مامایی توضیح دهد.

هدف کلی جلسه ششم: آشنایی با احکام و مقررات مامایی (حدود و وظایف و اختیارات قانونی کار در مامایی)

اهداف ویژه جلسه ششم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱-۶ احکام پزشکی در رابطه با حدود و شرایط محیط معاینه را شرح دهد.
- ۲-۶ رابطه افراد شاغل در گروه پزشکی را با جامعه و همکاران و دانشجویان بیان کند.
- ۳-۶ آداب و معاشرت و مقررات در محیط های آموزشی و کلاس را توضیح دهد.
- ۴-۶ غفلت و سهل انگاری (خطای پزشکی) و قوانین آن را شرح داده و شرایط حفظ اسرار را در بیمار بیان کند.
- ۵-۶ جنبه قانونی حرفه مامایی را در ارتباط با مادر و خانواده (نگهداری سوابق، مدارک و پرونده) را شرح دهد.
- ۶-۶ در مورد سقط جنین، شرایط و قوانین مربوط به آن و نظر اسلام در این باره توضیح دهد.
- ۷-۶ موارد قانونی از قبیل (کنترل موالید، شهادت دادن ماما، صدور گواهی نامه، اظهارات مادر قبل از فوت و...) را شرح دهد.
- ۸-۶ مقررات و قانون هتک حرمت و حفظ اموال را بیان کند.
- ۹-۶ اهمیت قانونی تخلفات و جرائم شغلی در مامایی و مجازات آن را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه هفتم: آشنایی با انجمن های مامایی، قوانین استخدامی و تعیین حدود صلاحیت ماما

اهداف ویژه جلسه هفتم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱-۷ انجمن های حرفه ای مامایی در ایران (از جمله جمعیت مامایی) را شرح دهد.
- ۲-۷ انجمن های معتبر مامایی در جهان از جمله کنفدراسیون بین المللی ماماها ICM و نقش آنها را توضیح دهد.
- ۳-۷ مدارک لازم جهت ثبت نام در انجمن های ایران را بیان کند.
- ۴-۷ قوانین استخدامی را توضیح و قانون گرفتن مجوز کار مامایی و نحوه تاسیس دفتر کار مامایی را ذکر کند.
- ۵-۷ وظایف و اختیارات ماما در مراکز بهداشتی و درمانی ، دفاتر کار و ... را مطابق آخرین دستورالعمل بیان کند.
- ۶-۷ شرح وظایف ماماها در ایران را با کشورهای دیگر به ویژه کشورهای پیشرفته مقایسه کند.
- ۷-۷ وظایف و اختیارات ماما به عنوان « مامای همراه » مطابق آخرین دستورالعمل های کشوری را بیان کند.
- ۸-۷ شرح وظایف مدیریتی ماما اعم از مترون، سوپروایزر بالینی، آموزشی و مسئول اتاق زایمان را شرح دهد.
- ۹-۷ داروهای مجاز و قابل تجویز توسط ماما را نام ببرد.

هدف کلی جلسه هشتم: آشنایی با حقوق سلامت باروری

اهداف ویژه جلسه هشتم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱-۸ حقوق انسانها در زمینه ازدواج، مسائل جنسی، بارداری و فرزندآوری و تنظیم خانواده را توضیح دهد.
- ۲-۸ رعایت اصول اخلاقی در مشاوره قبل از ازدواج را شرح دهد.
- ۳-۸ اصول اخلاقی مشاوره در مورد مسائل جنسی را بیان کند.
- ۴-۸ حقوق باروری افراد در اهدای گامت، رحم اجاره ای و اهدای جنین را توضیح دهد.
- ۵-۸ اصول اخلاقی در مشاوره بهداشت باروری را شرح دهد.
- ۶-۸ قانون نحوه اهدای جنین به زوجین نابارور را توضیح دهد.
- ۷-۸ بررسی نسب، محرمیت و حقوق والد فرزندی در انواع اهدا را بیان کند.
- ۸-۸ ابعاد مثبت و منفی روش به کارگیری رحم اجاره ای و نحوه مشاوره صحیح با متقاضیان را شرح دهد.
- ۹-۸ وظایف و تکالیف زوجین اهداء گیرنده جنین از لحاظ نگهداری، تربیت و نفقه و تکالیف والدینی را توضیح دهد.

منابع:

- ۱- لاریجانی، باقر. پزشکی و ملاحظات اخلاقی. انتشارات برای فردا. تهران ۱۳۹۲.
- ۲- شریعتی، منصوره. تاریخ، اخلاق، مقررات مامایی و پزشکی قانونی. انتشارات شهر فیروزه. تهران. ۱۳۸۳.
- ۳- واثق، فاطمه. نوغانی، فاطمه. تاریخ اخلاق و مقررات مامایی. انتشارات بشری. تهران. ۱۳۸۰.
- ۴- قشلاقی، فرزاد. تاریخ، اخلاق، مقررات مامایی و پزشکی قانونی. انتشارات شابک، اصفهان. ۱۳۸۴.
- ۵- سند مامایی، گروه کارشناسان مامایی وزارت بهداشت و حوزه مشاور وزیر در امور مامایی، ویرایش اول ۱۳۹۱.
- 6- Michael J. Odowd & Elliot E. Philipp. The History of Obstetrics & Gynaecology. Parthenon Publishing. New York, London.
- ۷- جونز، شرلی ر. اخلاق در مامایی. ترجمه: صفری، میترا. یزدان پناه، بهروز. انتشارات معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی یاسوج. ۱۳۸۳.
- ۸- شرح وظایف مصوب ماماها- اساسنامه های سازمان نظام پزشکی، انجمن علمی و جمعیت مامایی ایران

روش تدریس:

سخنرانی، کارگروهی، پرسش و پاسخ (بحث گروهی)، ارائه کنفرانس.

وسایل آموزشی:

وایت برد - اورهد - ویدیو پروژکتور

سنجش و ارزشیابی

آزمون	روش تدریس	نمره	تاریخ	ساعت
کوئیز	چند گزینه ای - تشریحی (پاسخ کوتاه)	٪۱۰	بعد از هر سه جلسه کلاس	در ساعت کلاس
آزمون میان دوره	چند گزینه ای - تشریحی (پاسخ کوتاه)	٪۲۰	بعد از هفته پنجم تدریس ۹۶/۲/۲۷	در ساعت ۱۶-۱۴
آزمون پایان دوره	چند گزینه ای - تشریحی (پاسخ کوتاه)	٪۶۰	پایان ترم	برنامه مصوب امتحان
فعالیت‌های آموزشی	تحقیق، ارائه کنفرانس و ترجمه	٪۱۰	-	-

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

از دانشجویان انتظار می رود که با توجه به اهمیت درس و تنوع سرفصل ها و توجه به محدودیت زمانی جهت هرچه بهتر برگزار شدن این واحد درس به نکات زیر توجه فرمایند:

- ۱- حضور منظم و فعال در جلسات درس
- ۲- شرکت در بحث های گروهی و فعالیت های آموزشی داخل کلاسی و پرسش و پاسخ
- ۳- خاموش کردن تلفن همراه
- ۴- پاسخگویی به سئوالات مربوط به درس جلسات قبل
- ۵- رجوع به منابع معرفی شده

نام و امضای مدرس:

نام و امضای مدیر گروه:

نام و امضای مسئول EDO دانشکده:

تاریخ تحویل:

تاریخ ارسال:

تاریخ ارسال:

جدول زمانبندی درس: تاریخ، اخلاق، قوانین و حقوق در مامایی

روز و ساعت جلسه: سه شنبه ساعت ۱۶-۱۴ هفته ۱۶-۹ نیم سال دوم تحصیلی ۹۶-۹۵

مدرس	موضوع هر جلسه	تاریخ	جلسه
اعظم باخته	آشنایی با تاریخچه مامایی و زایمان و سیر تحولات آن در تاریخ	۹۶/۱/۲۹	۱
اعظم باخته	آشنایی با تحولات بیماریهای زنان و تاریخچه بهداشت و تنظیم خانواده	۹۶/۲/۱۲	۲
اعظم باخته	آشنایی با سیر تحولات مامایی در ایران	۹۶/۲/۱۹	۳
اعظم باخته و دانشجویان	آشنایی با معیارهای اخلاقی در مامایی و کاربرد آن در محیط کاری (آموزش مجازی) ساعت ۱۶-۱۸	۹۶/۲/۱۹	۴
اعظم باخته	آشنایی با حرفه و قوانین مامایی (مقررات حرفه ای)	۹۶/۲/۲۶	۵
	امتحان میان ترم	۹۶/۲/۲۷	۶
اعظم باخته و دانشجویان	آشنایی با احکام و مقررات مامایی (حدود و وظایف و اختیارات قانونی کار در مامایی)	۹۶/۳/۲	۷
اعظم باخته	آشنایی با انجمن های مامایی، قوانین استخدامی و تعیین حدود صلاحیت ماما	۹۶/۳/۹	۸
اعظم باخته و دانشجویان	آشنایی با حقوق سلامت باروری	۹۵/۳/۱۶	۹

